

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 130/2012-32

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 9. mája 2012 v senáte zloženom z predsedníčky Marianny Mochnáčovej a zo sudcov Petra Brňáka a Milana Ľalíka v konaní o sťažnosti J. P., B., zastúpeného advokátkou JUDr. J. V., H., vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Svidník č. k. 8 Er 243/2011-55 z 10. februára 2012 takto

r o z h o d o l :

1. Základné práva J. P. podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Svidník č. k. 8 Er 243/2011-55 z 10. februára 2012 porušené boli.

2. Uznesenie Okresného súdu Svidník č. k. 8 Er 243/2011-55 z 10. februára 2012 zrušuje a vec vracia Okresnému súdu Svidník na ďalšie konanie.

3. J. P. priznáva náhradu trov právneho zastúpenia v sume 269,58 € (slovom dvestošesťdesiatdeväť eur a päťdesiatosem centov), ktorú je Okresný súd Svidník povinný vyplatiť mu na účet jeho právnej zástupkyne JUDr. J. V., H., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 27. februára 2012 doručená sťažnosť J. P., B. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátkou JUDr. J. V., H., ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Okresného súdu Svidník (ďalej len „okresný súd“) č. k. 8 Er 243/2011-55 z 10. februára 2012 (ďalej len „uznesenie okresného súdu“).

Zo sťažnosti a z k nej pripojených príloh vyplýva:

„Okresný súd Svidník Platobným rozkazom, sp. za 13 Cb/839/96-20 zo dňa 04. 07. 1996 uložil sťažovateľovi povinnosť... zaplatiť.... S... 3 519 904,20 Sk...

platobný rozkaz nadobudol právoplatnosť... 12. 08. 1996 a stal sa vykonateľným... 12. 08. 1996.“

Uznesením Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) č. k. 2 K 55/98-9 z 3. mája 1999 bol na majetok sťažovateľa vyhlásený konkurz a za správcu konkurznej podstaty bola ustanovená JUDr. D. K.

Zo sťažnosti ďalej vyplýva, že „S. a. s. svoju pohľadávku priznanú platobným rozkazom Okresného súdu Svidník, sp. zn. 13 Cb/839/96-20 zo dňa 04. 07. 1996... prihlásila... v konkurznom konaní dňa 11. 11. 1999... vo výške 4 864 060,086,- Sk“.

Uznesením krajského súdu č. k. 2 K 55/98-34 z 10. decembra 2002 bol konkurz na majetok sťažovateľa zrušený z dôvodu, že majetok úpadcu nepostačuje na úhradu výdavkov a odmeny správcu. Správcovi konkurznej podstaty JUDr. D. K. určil odmenu a náhradu výdavkov v sume 17 872,90 Sk, správcovi konkurznej podstaty súd uložil, aby do 30 dní odo dňa právoplatnosti uznesenia písomne oznámil, či uzavrel účtovné knihy a zostavil účtovnú závierku úpadcu a zbavil advokátku JUDr. D. K., S., funkcie správcu konkurznej podstaty.

Sťažovateľ v sťažnosti ďalej uvádza: „O postúpení pohľadávky z postupcu: S. a. s. na postupníka: G... sa sťažovateľ dozvedel z oznámenia postupníka datovaného v roku 2005.

Na základe návrhu oprávneného: G... zo dňa 09. 09. 2010 a poverenia na vykonanie exekúcie č. 5712*043377 zo dňa 04. 08. 2011 proti povinnému: J. P... upovedomil poverený súdny exekútor sťažovateľa o začatí exekučného konania upovedomením zo dňa 26. 09. 2011.

V upovedomení o začatí exekúcie, exekútor uviedol ako exekučný titul Uznesenie Krajského súdu v Košiciach, č. k. 2K 55/98-34 zo dňa 10. 12. 2002, ktorým sa ukladá povinnému Palička Jaroslav... zaplatiť pohľadávku 163 684,89 EUR a jej príslušenstvo: oprávnenému G., a. s., B...

V zákonom stanovenej lehote vzniesol sťažovateľ ako povinný námietky proti exekúcii podaním zo dňa 14. 10. 2011, pričom vychádzal z údajov uvedených v upovedomení o začatí exekúcie... námietky... odôvodnil tým, že uznesením Krajského súdu v Košiciach, č. k. 2K 55/98-34 zo dňa 10. 12. 2002, bolo rozhodnuté v konkurznej veci úpadcu: J. P... tak, že konkurz na majetok úpadcu: J. P... bol zrušený z dôvodu, že majetok úpadcu nepostačuje na úhradu výdavkov a odmeny správcu.

Vo výroku tohto uznesenia nie je uložená povinnosť povinnému zaplatiť spoločnosti G... pohľadávku vo výške 163 684,89 EUR a jej príslušenstvo.

Uznesenie č. k. 2K 55/98-34 zo dňa 10. 12. 2002 vydané Krajským súdom v Košiciach preto nemôže byť exekučným titulom pre vymoženie pohľadávky vo výške 163 684,89 EUR s príslušenstvom, ako i trov exekučného konania vo výške 18.08 EUR a trov právneho zastúpenia v exekučnom konaní vo výške 911.85 EUR a exekúcia je z tohto dôvodu neprípustná.

Okresný súd Svidník uznesením, sp. zn. 8Er/243/2011-52 zo dňa 10. 02. 2012 námietky povinného proti exekúcii zamietol.

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné. Uznesenie Okresného súdu Svidník bolo doručené sťažovateľovi k rukám právneho zástupcu dňa 21. 02. 2012.“

Podľa sťažovateľa „Uznesením Okresného súdu Svidník zo dňa 10. 02. 2012, sp. zn. 8Er/243/2011-52... bolo porušené základne právo sťažovateľa na súdnu ochranu a na spravodlivé súdne konanie vyplývajúce z čl. 46 ods. 1, čl. 48 ods. 2 Ústavy... a čl. 6 ods. 1 Dohovoru... tým, že:

1. rozhodnutie exekučného súdu je arbitrárne v dôsledku toho, že exekučný súd v preskúmvanej veci napriek zisteniu rozporu spočívajúceho v nesprávnom označení exekučného titulu , ktorý bol v upovedomení o začatí exekúcie zo dňa 26. 9. 2011 uvedený ako uznesenie Krajského súdu v Košiciach, č. k. 2K 55/98-34 zo dňa 10. 12. 2002, ktoré malo sťažovateľa priamo zaväzovať k peňažnému plneniu s exekučným titulom pre vykonanie exekúcie, ktorým mala byť prihláška konkurznej pohľadávky veriteľa: S. a. s. voči úpadcovi v konkurznom konaní tak ako to vyplýva z odôvodnenia zamietajúceho rozhodnutia, pri vykonávaní dokazovania vychádzal z listinných dôkazov, skutkových a právnych dôvodov, o ktorých sťažovateľ nemohol z dôvodu neprávneho označenia exekučného titulu v upovedomení exekútora vedieť. Exekučný súd neumožnil sťažovateľovi vyjadriť sa k týmto novým dôkazom a skutkovým zisteniam, ktoré boli podstatné pre rozhodnutie súdu o námietkach povinného. Ide o porušenie ust. § 123 O. s. p., ktoré má za následok, že toto konanie je postihnuté vadou konania, ktorá má podstatný vplav na rozhodnutie v preskúmvanej právnej veci.

2. z odôvodnenia uznesenia exekučného súdu zo dňa 10. 02. 2012, ktorým námietky povinného proti exekúcii súd zamietol vyplýva, že exekučným titulom pre vykonanie

exekúcie bola prihláška konkurznej pohľadávky veriteľa S. a. s. voči... sťažovateľovi... a teda iný exekučný titul ako sa uvádza v upovedomení o začatí exekúcie.

3. exekučný súd v odôvodnení citovaného uznesenia opiera svoj právny názor o ďalší možný exekučný titul – zoznam prihlášok, ktorý uznal správca na prieskumnom pojednávaní, a ktorý sa stáva exekučným titulom na základe výslovného znenia ust. § 45 ods. 2 zákona o konkurze v spojení s ust. § 41 ods. 2 písm. i) Exekučného poriadku.“.

Sťažovateľ poukazuje na to, že «V upovedomení o začatí exekúcie zo dňa 26. 09. 2011, súdny exekútor uviedol ako exekučný titul Uznesenie Krajského súdu v Košiciach, č. k. 2K 55/98-34 zo dňa 10. 12. 2002, ktorým sa ukladá povinnému: P. J... zaplatiť pohľadávku 163 684,89 EUR a jej príslušenstvo oprávnenému G...

Z tohto dôvodu sťažovateľ... svoje námietky odôvodnil tým, že týmto uznesením Krajského súdu v Košiciach bolo rozhodnuté... tak, že konkurz na majetok úpadcu: J. P... bol zrušený...

Vo výroku tohto uznesenia nie je uložená povinnosť povinnému zaplatiť spoločnosti G... pohľadávku vo výške 163 684,89 EUR a jej príslušenstvo.

Uznesenie... vydané Krajským súdom v Košiciach preto nemôže byť exekučným titulom... a exekúcia je z tohto dôvodu neprípustná.

Sťažovateľ... navrhol, aby súd... námietkam vyhovel a... exekúciu zastavil...

Okresný súd... uznesením, sp. zn. 8Er/243/2011-55 zo dňa 10. 02. 2012 rozhodol tak, že námietky povinného proti exekúcii zamietol.

V odôvodnení tohto uznesenia uviedol... „Na základe návrhu oprávneného zo dňa 9. 9. 2010 a poverenia na vykonanie exekúcie č. 5712 043377 vydaného Okresným súdom Svidník dňa 4. 8. 2011 upovedomil poverený súdny exekútor JUDr. R. K. účastníkov konania o začatí exekúcie upovedomením zo dňa 26. 9. 2011. Exekučným titulom pre vykonanie exekúcie bola prihláška konkurznej pohľadávky veriteľa: S. a. s. voči úpadcovi: J. P... v konkurznom konaní, ktoré bolo vyhlásené uznesením Krajského súdu v Košiciach, č. k. 2K/55/98-8 zo dňa 03. 05. 1999 a zrušené uznesením Krajského súdu v Košiciach, č. k. 2K/55/9834 zo dňa 10. 12. 2002...

ak správca konkurznej podstaty pohľadávku veriteľa S. a. s. považoval za zistenú v celom rozsahu a zaradil ju do zoznamu prihlášok, podľa ust. § 45 ods. 2 v nadväznosti na

ust. § 21 ods. 1 zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní na základe zoznamu prihlášok po právoplatnosti uznesenia o zrušení konkurzu možno viesť pre zistenú pohľadávku výkon rozhodnutia alebo exekúciu na majetok úpadcu. Podľa... záveru súdu oprávnený navrhol vykonať exekúciu na základe exekučného titulu – zoznam prihlášok, ktoré uznal správca na prieskumnom pojednávaní, a ktorý sa stal exekučným titulom na základe výslovného znenia ust. § 45 ods. 2 zákona o konkurze v spojení s ust. § 41 ods. 2 písm. i) Exekučného poriadku...

Z obsahu odôvodnenia... uznesenia exekučného súdu... vyplýva, že súdny exekútor JUDr. R. K. v upovedomení o začatí exekúcie zo dňa 26. 9. 2011... uviedol, že exekučným titulom je uznesenie č. k. 2K 55/98-34 zo dňa 10. 12. 2002 vydané Krajským súdom v Košiciach, ktorým sa ukladá povinnému: J. P... zaplatiť pohľadávku 163 684,89 EUR a jej príslušenstvo oprávnenému G...

Z tohto dôvodu sa sťažovateľ pri vznesení námietok proti exekúcii mohol vyjadriť len ku skutkovému a právnemu stavu týkajúceho sa tohto exekučného titulu, ktorý mu bol známy z doručeného upovedomenia o začatí exekúcie zo dňa 26. 09. 2011.

Sťažovateľ teda nemohol zaujať právne stanovisko k iným exekučným titulom, ktoré sú uvedené v odôvodnení uznesenia exekučného súdu, a to k prihláške konkurznej pohľadávky veriteľa S. a. s. voči úpadcovi: J. P... v konkurznom konaní alebo k inému exekučnému titulom – zoznam prihlášok, ktoré uznal správca na prieskumnom pojednávaní, o ktorých sa dozvedel až z odôvodnenia uznesenia exekučného súdu, ktorým jeho námietky boli zamietnuté.

Sťažovateľ... preto nemohol... namietat', že prihláška konkurznej pohľadávky veriteľa S. a. s. v konkurznom konaní nemôže byť exekučným titulom. Prihlásenie pohľadávky veriteľa v konkurznom konaní sa riadi ust. § 20 zákona o konkurze a vyrovnaní a má za následok, že veriteľ sa stáva iba účastníkom konania so všetkými právami s tým spojenými. Prihláška veriteľa v konkurznom konaní preto nemôže spĺňať materiálne a ani formálne náležitosti vykonateľnosti exekučného titulu v zmysle ust. § 41 ods. 1 a 2 Exekučného poriadku.

Z tohto dôvodu prihláška konkurznej pohľadávky veriteľa S. a. s. v konkurznom konaní nie je riadnym exekučným titulom pre vedenie exekúcie a z obsahového hľadiska ju nemožno stotožniť s pohľadávkou, ktorú uznal správca konkurznej podstaty na

prieskumnom pojednávaní v inom štádiu konkurzného konania a bola zaradená do zoznamu prihlášok.

Sťažovateľ vo vznesených námietkach proti exekúcii tiež nemal možnosť namietať a preukázať listinným dôkazom skutočnosť, že v danom prípade zoznam prihlášok nemôže byť exekučným titulom z dôvodu, že veriteľ: S. a. s. svoju pohľadávku, ktorú prihlásila do konkurzu mal priznanú platobným rozkazom Okresného súdu Svidník, sp. zn. 13 Cb/839/96-20 zo dňa 04. 07. 1996, ktorý nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť dňa 12. 08. 1996.

Ku dňu prihlásenia pohľadávky veriteľa v konkurznom konaní dňa 11. 11. 2009 veriteľ: S. a. s. už disponoval exekučným titulom a to platobným rozkazom Okresného súdu Svidník, sp. zn. 13 Cb/839/96-20 zo dňa 04. 07. 1996. Správca konkurznej podstaty pri zisťovaní prihlásených pohľadávok nebol oprávnený preskúmať vecnú správnosť tohto právoplatného a vykonateľného rozhodnutia súdu a pohľadávku veriteľa zistil ako správne prihlásenú, t. j. za zistenú pohľadávku veriteľa a zapísal ju do zoznamu prihlášok.

Vzhľadom na existenciu právoplatného a vykonateľného exekučného titulu pred vyhlásením konkurzu na majetok úpadcu nie je v danom prípade možné po zrušení konkurzu aplikovať ust. § 45 ods. 1 zákona o konkurze v nadväznosti na ust. § 41 ods. 2 písm. i) Exekučného poriadku.

Exekučný súd tak na základe nedostatočne zisteného skutkového stavu veci v preskúmvanej veci dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a k nesprávnemu právnemu posúdeniu veci.

V konaní o námietkach sťažovateľa proti exekúcii došlo k vade konania, v dôsledku ktorej postupom exekučného súdu bola sťažovateľovi ako účastníkovi konania odňatá možnosť vyjadriť sa k vykonaným dôkazom, ktoré obsahovali zistenia významné pre jeho rozhodnutie a navrhovať vykonanie dôkazov. Tým bolo sťažovateľovi znemožnené vznesenie účinných námietok proti exekúcii, vrátane vznesenia námietky premlčania pohľadávky oprávneného vymáhanej v exekučnom konaní a preukázanie jeho tvrdení. Táto vada konania je nielen porušením základného práva sťažovateľa ako účastníka konania vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ale aj porušením princípu rovnosti zbraní ako základných definičných prvkov práva na spravodlivé súdne konanie, ktoré v konečnom dôsledku by znamenali odopretie práva na súdnu ochranu v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky...

Exekučný súd v odôvodnení svojho rozhodnutia riadne nevysvetlil a neodstránil rozpory v zásadnej otázke a to, ktorá verejná listina resp. rozhodnutie súdu je v danom prípade považované za exekučný titul pre vedenie exekúcie...

Obidva exekučné tituly uvedené v odôvodnení exekučného súdu pritom nekorešpondujú s exekučným titulom označeným v upovedomení súdneho exekútora JUDr. R. K. zo dňa 26. 9. 2011.».

Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd rozhodol týmto nálezom:

„1. Základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu a na spravodlivé súdne konanie vyplývajúce z čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Svidník, sp. zn. 8Er/243/2011-55 zo dňa 10. 02. 2012 bolo porušené.

2. Uznesenie Okresného súdu Svidník sp. zn. 8Er/243/2011-55 zo dňa 10. 02. 2012 sa zrušuje a vec sa vracia Okresnému súdu Svidník na ďalšie konanie.

3. Sťažovateľovi priznáva náhradu trov právneho zastúpenia v sume 269,58 € , ktoré je Okresný súd Svidník povinný zaplatiť jeho právnej zástupkyňi JUDr. J. V., H. do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

Sťažovateľovi v súvislosti s právnym zastupovaním advokátkou vznikli trovy konania na náhrade trov právneho zastúpenia v sume 254,32 € podľa vyhl. č. 655/2004 Z. z. v znení neskorších predpisov za dva úkony (prevzatie a príprava zastúpenia a podanie sťažnosti ústavnému súdu – po 127,16 € a 2 x 7,63 € ako náhrada výdavkov v zmysle § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde.“

Ústavný súd sťažnosť sťažovateľa prijal na ďalšie konanie uznesením č. k. I. ÚS 130/2012-14 zo 14. marca 2012.

Ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie vyzval účastníkov konania, aby sa vyjadrili, či trvajú na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie. Predsedu okresného súdu zároveň vyzval, aby sa vyjadril k prijatej sťažnosti.

Sťažovateľ prostredníctvom svojej právnej zástupkyne ústavnému súdu 3. mája 2012 oznámil, že netrvá na ústnom pojednávaní pred ústavným súdom.

Podpredseda okresného súdu na výzvu ústavného súdu reagoval podaním sp. zn. 1SprO/159/2012 z 12. apríla 2012, v ktorom okrem iného uviedol: „*Podľa môjho názoru právo sťažovateľa na súdnu ochranu a spravodlivé súdne konanie v tomto konaní porušené nebolo...*

Zároveň Vám zasielam aj vyjadrenie konajúcej sudkyne JUDr. J. K. zo 2. 4. 2012. “

Zákonná sudkyňa sa ku meritu sťažnosti nevyjadrila, uviedla iba úkony, ktoré boli vo veci i vykonané.

Podpredseda okresného súdu tiež oznámil, že na ústnom pojednávaní pred ústavným súdom netrvá.

Ústavný súd upustil so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) od ústneho pojednávania v danej veci, pretože po oboznámení sa so sťažnosťou, jej prílohami a vyjadreniami účastníkov konania dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 prvej vety ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

Ústavný súd v súlade so svojou ustálenou judikatúrou konštatuje, že obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru sú obdobné záruky, že vec bude spravodlivo prerokovaná nezávislým a nestranným súdom postupom ustanoveným zákonom. Z uvedeného dôvodu v týchto právach nemožno vidieť podstatnú odlišnosť (II. ÚS 27/07).

Sťažovateľ sa sťažnosťou domáhal vyslovenia porušenia svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením okresného súdu.

Ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd

vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách pri rešpektovaní princípu subsidiarity (I. ÚS 13/00, II. ÚS 55/01, II. ÚS 55/98, I. ÚS 4/02).

Citovaný čl. 46 ods. 1 ústavy je primárnou ústavnou bázou pre zákonom upravené konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky príslušných na poskytovanie právnej ochrany, a tým aj „bránou“ do ústavnej úpravy jednotlivých aspektov práva na súdnu a inú právnu ochranu zakotvených v siedmom oddiele druhej hlavy ústavy (čl. 46 až čl. 50 ústavy), (I. ÚS 49/01).

Tieto zásady týkajúce sa vzťahu ústavného súdu a všeobecných súdov pri ochrane ústavnosti vyplývajúce z doterajšej judikatúry ústavného súdu boli relevantné aj v danej veci.

Ústavný súd zo sťažnosti, z ktorej priložených príloh a vyžiadaného spisu okresného súdu sp. zn. 8 Er 243/2011 zistil, že oprávnený podal návrh na vykonanie exekúcie proti sťažovateľovi ako povinnému, pričom ako exekučný titul uvádza zoznam prihlášok veriteľov, ktorí si prihlásili svoje pohľadávky v konkurze vedenom proti sťažovateľovi ako úpadcovi v zmysle § 45 ods. 2 zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o konkurze“). Súdny exekútor však podaním doručeným okresnému súdu 13. júna 2011 požiadal o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, a to na základe exekučného titulu – uznesenia krajského súdu č. k. 2 K/55/98-34 z 10. decembra 2002 o zrušení konkurzu (ďalej len „uznesenie o zrušení konkurzu“), teda nie na základe exekučného titulu – zoznamu prihlášok, ako to navrhol oprávnený.

Krajský súd v uznesení o zrušení konkurzu rozhodol týmto výrokom:

„I. Konkurz na majetok úpadcu: J. P... zrušuje z dôvodu, že majetok úpadcu nepostačuje na úhradu výdavkov a odmeny správcu.

II. Správcovi konkurznej podstaty... určuje odmenu a náhradu výdavkov vo výške 17.872,90 Sk.

III. Správcovi konkurznej podstaty súd ukladá, aby do 30 dní odo dňa právoplatnosti uznesenia písomne oznámil súdu, či uzavrel účtovné knihy a zostavil účtovnú uzávierku úpadcu.

IV. Zbavuje JUDr. D. K... funkcie správcu konkurznej podstaty.“

Následne okresný súd poverením č. k. 8 Er 243/2011-28, Ex 7230/11 zo 4. augusta 2011 poveril súdneho exekútora vykonaním exekúcie, pričom ako exekučný titul neuvádza zoznam prihlášok podľa § 45 ods. 2 zákona o konkurze, ako to navrhol oprávnený, ani uznesenie krajského súdu o zrušení konkurzu, ako uviedol súdny exekútor v žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, ale prihlášku konkurznej pohľadávky veriteľa S., a. s., voči sťažovateľovi ako úpadcovi v konkurznom konaní, ktoré bolo vyhlásené uznesením krajského súdu č. k. 2 K/55/98-8 z 3. mája 1999 a zrušené uznesením krajského súdu č. k. 2 K/55/98-34 z 10. decembra 2002, o vymoženie 163 684,89 € a trov exekúcie (ďalej len „prihláška konkurzného veriteľa“). Oprávneným v exekúcii je G., a. s. (právny nástupca S., a. s.) a povinným je sťažovateľ.

Súdny exekútor vydal upovedomenie o začatí exekúcie sp. zn. Ex 7230/11 z 26. septembra 2011 (ďalej len „upovedomenie o začatí exekúcie“). V upovedomení o začatí exekúcie súdny exekútor uviedol, že vykonateľným exekučným titulom je uznesenie krajského súdu č. k. 2 K 55/98-34 z 10. decembra 2002 (ďalej len „uznesenie krajského súdu o zrušení konkurzu“) a to napriek tomu, že z poverenia okresného súdu na vykonanie exekúcie vyplýva, že exekučným titulom na výkon exekúcie je prihláška konkurzného veriteľa.

Sťažovateľ podal po doručení upovedomenia o začatí exekúcie námietky proti exekúcii, v ktorých uviedol: „V zmysle § 41 ods. 1 zákona NR SR č. 233/1995 Z. z..., exekučným titulom je vykonateľné rozhodnutie súdu, ak priznáva právo, zaväzuje k povinnosti alebo postihuje majetok.

V citovanom Upovedomení o začatí exekúcie, exekútor uvádza, ako exekučný titul Uznesenie č. k. 2K 55/98-34 zo dňa 10. 12. 2002...

Citovaným uznesením súd nepriznáva žiadne iné práva, nezaväzuje k inej povinnosti úpadcu, ani nepostihuje majetok.

V Uznesení č. k. 2K 55/98-34..., nie je uložená povinnosť povinnému zaplatiť spoločnosti G... pohľadávku vo výške 163 684,89 EUR a jej príslušenstvo.

Z uvedeného dôvodu Uznesenie č. k. 2K 55/98-34... nemôže byť exekučným titulom pre vymożenie pohľadávky vo výške 163 684,89 EUR s príslušenstvom, ako i trov exekučného konania vo výške 18.08 EUR a trov právneho zastúpenia v exekučnom konaní vo výške 911.85 EUR.

S prihliadnutím na uvedenú skutočnosť sa domnievam, že poverenie na vykonanie exekúcie č. 5712*043377 zo dňa 04. 08. 2011 vydal Okresný súd vo Svidníku v rozpore s ustanovením § 44 ods. 2 exekučného poriadku, t. j. v rozpore so zákonom.

Následne, v rozpore so zákonom bolo vydané aj upovedomenie o začatí exekúcie sp. zn.: EX 7230/11 zo dňa 26. 9. 2011 proti ktorému podávam tieto námietky.“

Uznesením okresného súdu boli námietky sťažovateľa proti exekúcii zamietnuté. Okresný súd v relevantnej časti odôvodnenia uznesenia uvádza:

«Na základe návrhu oprávneného zo dňa 9. 9. 2010 a poverenia na vykonanie exekúcie č. 5712 043377 * vydaného Okresným súdom Svidník dňa 4. 8. 2011, upovedomil poverený súdny exekútor JUDr. R. K. účastníkov konania o začatí exekúcie upovedomením zo dňa 26. 9. 2011. Exekučným titulom pre vykonanie exekúcie bola prihláška konkurznej pohľadávky veriteľa S., a. s... voči úpadcovi J. P... v konkurznom konaní, ktoré bolo vyhlásené uznesením Krajského súdu v Košiciach, č. k. 2K/55/98-8 zo dňa 3. 5. 1999 a zrušené uznesením Krajského súdu v Košiciach, č. k. 2K/55/98-34 zo dňa 10. 12. 2002...

Podľa § 50 ods. 1 zákona č. 233/1995 osudných exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov (Exekučný poriadok) povinný môže vzniesť u exekútora povereného vykonaním exekúcie do 14 dní od doručenia upovedomenia o začatí exekúcie námietky proti exekúcii, ak po vzniku exekučného titulu nastali okolnosti, ktoré spôsobili zánik vymáhaného nároku alebo bránia jeho vymáhatelnosti, alebo ak sú tu iné dôvody, pre ktoré je exekúcia neprípustná. To isté platí, ak sa namieta, že oprávnený alebo povinný nie sú právnyimi nástupcami osoby uvedenej v exekučnom titule. Námietky musia byť

odôvodnené a na dodatočne uvedené dôvody sa neprihliadne. Ak po podaní námietok exekútor upustil od vykonania exekúcie (§ 46), o námietkach netreba rozhodnúť.

Podľa § 57 Exekučného poriadku exekúciu súd zastaví, ak

- a) sa začala a rozhodnutie sa dosiaľ nestalo vykonateľným,*
- b) rozhodnutie, ktoré je podkladom na vykonanie exekúcie, bolo po začatí exekúcie zrušené alebo sa stalo neúčinným,*
- c) zastavenie exekúcie navrhol ten, kto navrhol jej vykonanie,*
- d) exekúcia postihuje veci alebo práva, ktoré sú vylúčené z exekúcie alebo nepodliehajú exekúcii podľa tohto zákona alebo podľa osobitného zákona, 6b)*
- e) bolo právoplatne rozhodnuté, že exekúcia postihuje vec, na ktorú má niekto právo nepripúšťajúce exekúciu (§ 55),*
- f) po vydaní rozhodnutia zaniklo právo ním priznané,*
- g) exekúciu súd vyhlásil za neprípustnú, pretože je tu iný dôvod, pre ktorý exekúciu nemožno vykonať,*
- h) majetok povinného nestačí ani na úhradu trov exekúcie,*
- i) oprávnený nezaplatí súdny poplatok za vydanie poverenia na vykonanie exekúcie,*
- j) pri exekúcii predajom zálohu zaniklo záložné právo a oprávnený bol záložným veriteľom.*

Exekúciu môže súd zastaviť aj vtedy, ak to vyplýva z ustanovení tohto alebo osobitného zákona. Ak sa exekúcie týka niektorý z dôvodov zastavenia len sčasti alebo ak sa exekúcia vykonala v širšom rozsahu, než stačí na uspokojenie oprávneného, exekúcia sa zastaví len čiastočne. Exekútor je povinný predložiť vec súdu bezodkladne po tom, ako nadobudne pochybnosti alebo zistí, že sú dôvody na zastavenie exekúcie alebo čiastočné zastavenie exekúcie.

Podľa § 62 Exekučného poriadku exekúciu možno vykonať len spôsobmi uvedenými v tomto zákone.

Podľa § 41 ods. 2 písm. i/ Exekučného poriadku možno vykonať exekúciu aj na podklade iných vykonateľných rozhodnutí a schválených zmierov, ktorých výkon pripúšťa zákon.

Podľa § 21 ods. 1 zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní (ďalej len „zákon o konkurze“) na preskúmanie prihlásených pohľadávok nariadi súd prieskumné

pojednávania, na ktoré sa musí dostaviť úpadca a správca. Preskúvanie sa robí podľa zoznamu zostaveného správcom.

Podľa § 21 ods. 3 zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze výsledok prieskumného pojednávania sa zapíše do zoznamu prihlášok predloženého správcom a takto upravený zoznam tvorí súčasť zápisnice o prieskumnom pojednávaní, veriteľom na ich žiadosť súd vydá zápis.

Podľa § 45 ods. 1 zákona o konkurze zrušením konkurzu zanikajú účinky vyhlásenia konkurzu uvedené v § 14 a účinnosť úkonov vykonávaných počas konkurzu tým nie sú dotknuté.

Podľa § 45 ods. 2 zákona o konkurze na základe zoznamu prihlášok možno po právoplatnosti uznesenia o zrušení konkurzu viesť pre zistenú pohľadávku výkon rozhodnutia, alebo exekúciu na majetok úpadcu.

Z ustanovení zákona o konkurze vyplýva, že cieľom zostavenia zoznamu prihlášok v konkurznom konaní je uzavrieť pre ďalší priebeh konkurzu základnú listinu určujúcu konkurzné práva veriteľov prihlásených pohľadávok. Pohľadávka nachádzajúca sa v zozname prihlášok sa považuje za zistenú, ak ju na prieskumnom pojednávaní uznal správca konkurznej podstaty a nepoprel žiaden z veriteľov. Vtedy sa z pohľadávky prihlásenej do konkurzu stáva konkurzná pohľadávka. Účelom § 45 ods. 2 zákona o konkurze je umožniť po právoplatnom zrušení konkurzu exekúciu, resp. vymáhanie nesporných (zistených) pohľadávok, ktoré boli uznané v rámci prieskumného pojednávania na základe zoznamu prihlášok ako exekučného titulu. Zoznam prihlášok pritom nie je rozhodnutím súdu ani iného orgánu verejnej moci, ale je verejnou listinou – exekučným titulom, ktorým sa stáva na základe výslovného ustanovenia zákona (§ 45 ods. 2 zákona o konkurze v spojení s § 41 ods. 2 písm. i/ Exekučného poriadku).

Formálne, ako aj materiálne náležitosti zoznamu prihlášok ako exekučného titulu, ktorým sa priznáva právo na úhradu pohľadávky voči konkrétnemu úpadcovi, určuje zákon o konkurze. Ten zároveň konkurzným veriteľom v § 21 ods. 3 priznáva oprávnenie požiadať konkurzný súd o výpis zo zoznamu prihlášok, ktorý tvorí podľa tohto ustanovenia súčasť zápisnice o prieskumnom pojednávaní.

Výpis zo zoznamu prihlášok potom obsahuje v rámci prieskumného pojednávania zistené pohľadávky konkrétneho veriteľa voči povinnému. Z uvedených dôvodov, preto súd námietky povinného proti exekúcii zamietol ako nedôvodné.»

Ako už bolo uvedené, oprávnený podal návrh na vykonanie exekúcie na základe exekučného titulu – zoznamu prihlášok podľa § 45 ods. 2 zákona o konkurze. Následne však súdny exekútor požiadal o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie, pričom ako exekučný titul označil uznesenie krajského súdu o zrušení konkurzu a okresný súd vydal súdnemu exekútorovi poverenie na vykonanie exekúcie na základe exekučného titulu – prihláška konkurzného veriteľa.

Ústavný súd poukazuje na to, že okresný súd v úvode odôvodnenia svojho uznesenia uvádza, že exekučným titulom pre vykonanie exekúcie bola prihláška konkurznej pohľadávky právneho predchodcu oprávneného. Následne však v ďalšej časti odôvodnenia okresný súd poukazuje na to, že exekučným titulom je zoznam prihlášok podľa § 45 ods. 2 zákona o konkurze.

Ako vyplýva z citovaného odôvodnenia uznesenia okresného súdu, súd sa námietkou sťažovateľa, že uznesenie krajského súdu o zrušení konkurzného konania nemôže byť exekučným titulom, keďže sa ním nepriznáva právo, nezaväzuje k povinnosti alebo postihuje majetok a nie je v ňom uložená povinnosť sťažovateľovi zaplatiť oprávnenému pohľadávku v sume 163 684,89 € a jej príslušenstvo, vôbec nezaoberal. Taktiež sa vôbec nezaoberal námietkou sťažovateľa, že poverenie na vykonanie exekúcie bolo vydané v rozpore so zákonom.

Ústavný súd pripomína, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Vyjadruje to aj znenie § 157 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), podľa ktorého v odôvodnení rozsudku

uvedie súd podstatný obsah prednesov, stručne a jasne vyloží, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, o ktoré dôkazy oprel svoje skutkové zistenia a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov spravoval, prečo nevykonal i ďalšie dôkazy, a posúdi zistený skutkový stav podľa príslušných ustanovení, ktoré použil. Takéto odôvodnenie musí obsahovať aj rozsudok opravného (odvolacieho) súdu (§ 211 OSP). Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu (prvostupňového, ale aj odvolacieho), ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces.

Ústavný súd taktiež pripomína judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva, podľa ktorej rozhodnutie súdu musí dať dostatočné dôvody, na základe ktorých je založené. Rozsah tejto povinnosti sa môže meniť podľa povahy rozhodnutia a musí sa posúdiť vo svetle všetkých okolností každej veci. Vo svetle judikatúry ústavného súdu je možné potom iba také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré zodpovedá týmto požiadavkám považovať za adekvátne a zodpovedajúce základnému právu účastníka konania na spravodlivý proces.

Z uvedeného vyplýva, že bolo úlohou ústavného súdu podľa špecifických okolností konkrétneho prípadu posúdiť, či absencia odôvodnenia, tak ako na ňu poukazoval sťažovateľ vo svojej sťažnosti, dosahuje takú intenzitu, že ňou bolo zasiahnuté do základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Vo veci sťažovateľa ústavný súd dospel k názoru, že uznesenie okresného súdu, ktorým súd vôbec nereagoval na námietky sťažovateľa proti exekúcii vo vzťahu k exekučnému titulu – uzneseniu krajského súdu o zrušení konkurzu, nereagoval na námietky sťažovateľa, že poverenie na vykonanie exekúcie bolo vydané v rozpore

so zákonom, a nie je z neho ani zrejmé, či exekučným titulom na vykonanie exekúcie proti sťažovateľovi ako povinnému má byť prihláška konkurzného veriteľa alebo zoznam prihlášok podľa § 45 ods. 4 zákona o konkurze, nespĺňa minimálne požiadavky, ktoré sú na odôvodnenie súdnych rozhodnutí kladené.

Ústavný súd konštatuje, že oprávnený podal návrh na začatie exekučného konania na základe exekučného titulu – zoznamu prihlášok podľa § 47 ods. 2 zákona o konkurze.

Ústavný súd však zdôrazňuje, že sťažovateľove námietky smerovali voči exekúcii, ktorá mala byť realizovaná na základe exekučného titulu – uznesenia krajského súdu o zrušení konkurzu. Sťažovateľ pri podávaní námietok vychádzal oprávnene z údajov uvedených v upovedomení o začatí exekúcie, z ktorých vyplývalo, že exekučným titulom je uznesenie krajského súdu o zrušení konkurzu. Tým, že okresný súd skonštatoval, že exekučným titulom je prihláška konkurzného veriteľa, resp. že exekučným titulom je zoznam prihlášok podľa § 45 ods. 2 zákona o konkurze, a to napriek tomu, že v upovedomení o začatí exekúcie je ako exekučný titul uvádzané uznesenie krajského súdu o zrušení konkurzu a námietky sťažovateľa zamietol bez toho, aby mu dal možnosť vyjadriť sa ku prihláške konkurzného veriteľa, resp. zozname prihlášok podľa § 45 ods. 2 zákona o konkurze ako exekučným titulom, na základe ktorých má byť exekúcia vykonávaná, porušil základné právo sťažovateľa vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.

Z uvedených dôvodov ústavný súd vyslovil porušenie základných práv sťažovateľa zaručených v čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy a práva zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením okresného súdu.

V ďalšom konaní bude úlohou okresného súdu vysporiadať sa s námietkami sťažovateľa voči exekúcii, a to s prihliadnutím na exekučný titul uvádzaný v upovedomení o začatí exekúcie a tiež s prihliadnutím na exekučný titul uvádzaný v poverení okresného súdu na vykonanie exekúcie č. 5712*043377 zo 4. augusta 2011.

III.

Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ak sa základné právo alebo sloboda porušili rozhodnutím alebo opatrením, ústavný súd také rozhodnutie alebo opatrenie zruší. Na základe citovaného ustanovenia zákona o ústavnom súde preto ústavný súd zrušil napadnuté uznesenie okresného súdu a vec mu vrátil na nové konanie. Okresný súd bude v danom prípade v súlade s ustanovením § 56 ods. 6 zákona o ústavnom súde viazaný právnym názorom ústavného súdu vyjadreným v tomto náleze.

Ústavný súd napokon rozhodol aj o úhrade trov konania sťažovateľa, ktoré mu vznikli v dôsledku jeho právneho zastúpenia pred ústavným súdom advokátkou. Úhradu priznal za dva úkony právnej služby (prevzatie a prípravu zastúpenia, podanie sťažnosti) v súlade s § 1 ods. 3, § 11 ods. 3 a § 14 ods. 1 písm. a) a b) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“), a to po 127,16 € za 2 úkony vykonané v roku 2012 a režijný paušál 2 x 7,63 € (§ 16 ods. 3 vyhlášky), t. j. 269,58 €.

Priznanú úhradu trov právneho zastúpenia je okresný súd povinný zaplatiť na účet právnej zástupkyne sťažovateľa (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 OSP).

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, je potrebné pod „právoplatnosťou nálezu“ uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. mája 2012